

**Інститут держави і права
ім. В.М. Корецького НАН України**

**Політико-правові засади
миротворчої операції в Донбасі:
світовий досвід для України**

Наукова записка

**Київ
2018**

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту
держави і права ім. В.М. Корецького НАН України.
Протокол № 11 від 18 грудня 2018 р.

Наукова записка підготовлена в межах наукового проекту «Політико-правові засади миротворчої операції на Донбасі: світовий досвід для України» в рамках цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Інтеграція Донбасу і Криму в політико-правовий і соціокультурний простір України: історичний досвід, сучасні виклики, перспективи»

Рецензенти:

Мережко О.О. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Київського національного лінгвістичного університету

Цибуленко Є.М. – доктор права, професор, старший ментор юридичного факультету Талліннського технічного університету

Гущин О.О. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правового забезпечення Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, полковник юстиції

П 50 Політико-правові засади миротворчої операції в Донбасі: світовий досвід для України: Наукова записка / Кресін О.В. (кер. авт. кол., наук. ред.), Проценко І.М., Савчук К.О., Стойко О.М. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2018. – 243 с.

ISBN 978-966-02-8791-4

У роботі проаналізовано міжнародно-правові аспекти миротворчості, правове регулювання миротворчої діяльності ООН, механізми її ініціювання, здійснення, фінансування, інституційні особливості ухвалення рішень ООН щодо проведення миротворчих операцій, визначено види миротворчих операцій, їх принципи, критерії, класифікацію, нормативно-правові засади співпраці ООН у цій сфері з регіональними та субрегіональними організаціями. Представлено аналіз досвіду здійснення основних видів сучасних миротворчих операцій, визначено основні чинники успішності миротворчих операцій. Здійснено міжнародно-правову характеристику ситуації на сході України і доведено, що збройне втручання Російської Федерації слід однозначно кваліфікувати як збройну агресію. Показано, що визначення РФ державою-агресором рішенням Ради Безпеки є практично нереалістичним, і можливим шляхом припинення воєнного конфлікту на Донбасі й відновлення територіальної цілісності України є розгортання міжнародної миротворчої операції. Проаналізовані можливі варіанти визначення її мандату. Встановлено, що законодавство України не враховує специфіки міжнародної миротворчої операції (правовий статус операції, порядок її участі в цивільних та господарських правовідносинах, екстратериторіальний статус її приміщень, непідлеглість членів операції юрисдикції України, а також привілеї та імунітети операції та її членів тощо). Обґрунтовані й запропоновані пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства України.

УДК 341.123

ISBN 978-966-02-8791-4

© Інститут держави і права
ім В. М. Корецького НАН України, 2018
© Кресін О.В., Стойко О.М., Савчук К.О., Проценко І.М., 2018

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Міжнародно-правові механізми миротворчості (Кресін О.В.)	7
1.1. Правове регулювання миротворчої діяльності ООН	7
1.2. Механізми ухвалення рішень ООН у сфері миротворчості.....	17
1.3. Миротворча діяльність ООН	25
1.4. Миротворчі операції	32
1.5. Окремі види миротворчих операцій	44
1.6. Співпраця ООН з регіональними та субрегіональними організаціями у сфері миротворчості	60
Розділ 2. Досвід миротворчих операцій ООН (Стойко О.М.)	66
2.1. Загальна панорама	66
2.2. Операції з підтримання миру	68
2.3. Миробудівництво із залученням регіональної організації: ЦАР, Чад і Дарфур	74
2.4. Багатовимірні операції із запровадженням тимчасових цивільних (перехідних) адміністрацій	76
2.5. Операції з примушення до миру – Сомалі та Ірак	92
2.6. Блокування гуманітарної інтервенції у М'янмі Росією та Китаєм	95
2.7. Чинники успішності миротворчих операцій	97
Розділ 3. Міжнародно-правові аспекти визначення харак- теру агресії Російської Федерації в Донбасі й питання щодо проведення міжнародної миротворчої операції (Савчук К.О.) ..	102
Розділ 4. Особливості правового статусу та діяльності міжнародної Місії з підтримання миру і безпеки в Донбасі (Проценко І.М.)	129
4.1. Загальні засади	129
4.2. В'їзд на територію України і виїзд за її межі членів Місії, ввезення майна та товарів Місією, свобода пересування членів Місії	148